

7.6.2022

Eduskunnan talousvaliokunnalle

HE 85/2022 vp Laki uusiutuvien polttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain 5 §:n muuttamisesta ja 5 b §:n väliaikaisesta muuttamisesta

Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa näkyy erityisesti energiamarkkinoilla polttoaineiden hintojen nousuna. Vaikuttaakseen polttoaineiden hintoihin hallitus esittää, että uusiutuvien polttoaineiden jakeluvelvoitetta alennetaan väliaikaisesti 7,5 prosenttiyksiköllä. Alennukset kohdistuvat vuosiin 2022 ja 2023. Hallituksen esityksessä on kattavasti arvioitu jakeluvelvoitteen alentamiseen liittyviä näkökulmia.

Elinkeinoelämän keskusliitto EK ymmärtää huolen energiatuotteiden ja polttoaineiden hintojen noususta poikkeustilanteessa. Kohonneet polttoaineiden hinnat ovat haastavia kuluttajille, kuljetusyrityksille ja niiden asiakkaille ja aiheuttavat osaltaan painetta Suomen logistiselle kilpailukyvyllä sekä kansantalouden suotuisalle kehitykselle.

Lähtökohtaisesti EK katsoo, että markkinataloudessa keskeinen periaate on, että markkinoilla kysynnän ja tarjonnan perusteella syntyvän hintasignaalin pitäisi antaa toimia häiriöttä.

Kohonneisiin hintoihin vastaamiseksi Suomessa tulisi vauhdittaa päästöttömän liikenteen ja liikenteen energiatehokkuuden investointeja, ja hallituksen julkisen talouden suunnitelmassa esitetyt hankintatuet vähäpäästöisille ajoneuvoille (täyssähköautot sekä sähkö- ja kaasukäyttöiset paketti- ja kuorma-autot) sekä tuet julkisen ja yksityisen latausinfraan investointeihin ovat omiaan vauhdittamaan liikennesektorin sähköistymistä ja siten vähentämään riippuvuutta fossiilisten polttoaineiden hinnoista kuljetus- ja logistiikkasektorilla.

Näiden toimien vaikutukset polttoaineiden käyttöön ja hintoihin syntyvät kuitenkin viiveellä, joten on perusteltua arvioida myös nopeavaikuttavia toimia liikenteen kustannusten nousun hillitsemiseksi tai kustannusten nousun vaikutusten puskuvoimiseksi.

Vihreä kasvu
Janne Peljo

7.6.2022

EK pitää tärkeänä, että politiikkaohjaus niin yleisesti kuin ilmastopolitiikan osalta on johdonmukaista ja ennakoitavaa. Elinkeinoelämän näkökulmasta ennakoitavuus on tärkeää toimijoiden taloudellisen suunnittelun tueksi, sillä investointipäätöksiä valmisteltaessa ja tehtäessä joudutaan arvioimaan yhtäaikaaisesti useita tulevaisuuden markkinaolosuhteisiin liittyviä epävarmuuksia. EK pitääkin arvokkaana, että kehittyneiden biopolttoaineiden ja biokaasun lisävelvoitetta ei ole tarkoitus muuttaa tällä esityksellä.

Elinkeinoelämän keskusliitto EK on sitoutunut EU:n ja Suomen ilmastotavoitteisiin sekä 1,5 asteen ilmastopolitiikkaan. Jakeluvelvoitteen väliaikainen lasku hallituksen esittämällä tavalla voi aiheuttaa merkittävän negatiivisen poikkeaman Suomen päästökehitykseen.

Hallituksen esityksessä todetaan, että vuosilta 2022 ja 2023 toteuttamatta jäävät päästövähennykset katetaan nopeuttamalla jakeluvelvoitteen korotuksia lainsäädännössä. Näiden jakeluvelvoitteen säädettyä nopeampien korotusten vaikutuksia on kuitenkin vaikea arvioida, kun tietoja korotusten toteuttamisen tavoista ei ole käytettävissä.

EK peräänkuuluttaa kattavia vaikutusarviointeja näiden päätösten kokonaisvaikutuksista liikennesektorin kustannuksiin ja EU:n taakanjakosektorilla Suomelle vuodelle 2030 esittämän 50 prosentin päästövähennystavoitteen toteutumiseen.